

Eduskunnan talousvaliokunta

tav@eduskunta.fi**Lausunto koskien valtioneuvoston selontekoa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030 VNS 7/2016 vp**

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt lausuntoa koskien valtioneuvoston selontekoa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030 VNS 7/2016 vp. Metsä Group esittää lausuntonaan tieliikenteen päästöjen vähennyksestä seuraavaa. Strategian muilta osin Metsä Group viittaa Metsäteollisuus ry:n lausuntoon.

Liikenteen päästöjen vähentäminen

EU:n 2030 ilmasto- ja energiatarvitteet sekä ei-päästökauppasektorin taakanjako velvoittavat Suomea vähentämään mm. tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä. Valtioneuvoston selonteon mukaan vähennys saavutetaan liikennejärjestelmän ja kulkuvälineiden energiatehokkuuden parannuksella sekä vähäpäästöisillä energialähteillä. Näitä ovat sähkö, kaasu/biokaasu, vety ja nestemäiset biopolttoaineet.

Strategian mukaan valtaosa energialähteiden päästövähennyksestä aikaansaataisiin nostamalla biopolttoaineiden osuus tieliikenteen energiasisällön fyysisestä osuudesta 30 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä (jakeluvelvoitelainsäädäntö). Tämä edellyttäisi 600 000 toe/v (7 TWh) lisäystä biopolttoaineiden ja bionesteiden hankintaan. Lähtökohtana on, että lisäkysyntä katetaan uudella kotimaisella tuotannolla.

Biopolttoaineiden tukitoimien vaikutukset tulee arvioida

Strategiasta puuttuu kokonaisvaltainen biopolttoaineisiin keskittyvä vaikutusarviointi koskien biopolttoaineiden tuotannon lisäystä, vaikka strategian mukaan valtaosa liikenteen päästövähennyksestä saavutettaisiin biopolttoaineilla. Koska biopolttoaineille esitetään merkittävää roolia päästöjen vähentämisessä, biopolttoaineiden tukitoimien suorat ja epäsuorat kansantaloudelliset vaikutukset tulee arvioida ennen strategian toimeenpanoa. Arviossa tulisi selvittää 30 prosentin jakeluvelvoitteen vaikutukset valtiontukiin ja verotuloihin, työllisyyteen, kuluttajahintoihin, metsäteollisuuden investointeihin, vientiteollisuuden kilpailukykyyn sekä puun ja erityisesti kuitupuun riittävyyteen.

Strategian mukaan kotimaassa tuotetut biopolttoaineet ovat kansantaloudellisesti edullisin vaihtoehto liikenteen päästöjen vähentämiseksi tehtyjen selvitysten valossa. Strategia viitannee vuonna 2015 valmistuneeseen VTT:n ja VATT:n selvitykseen ”Tieliikenteen 40 %:n hiilidioksidipäästöjen vähentäminen vuoteen 2030: käyttövoimavaihtoehdot

ja niiden kansantaloudelliset vaikutukset”, joka on ainakin sähköautojen hintaennusteiden osalta vanhentunut. Selvitys ei myöskään huomioi, että kuitupuu tulee vuonna 2018 täyskäyttöön. Selvityksessä oletetaan, että kotimaista puuta riittää biopolttoainetuotannon 600 000 toe/v lisäykseen ilman puunjalostuksen vähenemistä. Tietojemme mukaan VTT:n on tarkoitus päivittää selvitystä.

Valtioneuvoston kanslian tilaamassa Pöyryn julkaisussa ”Metsä-biomassan kustannustehokas käyttö” (helmikuu 2017) arvioidaan mm. eräitä biopolttoaineiden tuotannon lisäyksen vaikutuksia. Julkaisun mukaan puuperäisten biopolttoaineiden tuotannon lisäys yli 300 000 toe/v ohjaa puuta pois energian ja sellun tuotannosta. Tämän poistuman korvaava energian tuotanto lisää fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Lisäksi sellun tuotannon vähennys heikentäisi työllisyyttä, sillä sellun tuotanto työllistää noin kaksi kertaa enemmän kuin biopolttoaineiden tuotanto.

Ainespuuta ei tule ohjata lainsäädännöllä biopolttoaineiden tuotantoon

EU:n biopolttoainelainsäädännön yhtenä tavoitteena on vähentää ruokapohjaisten biopolttoaineiden määrää ja edistää lähinnä jäte- ja tähdepohjaisia biopolttoaineita. EU-lainsäädäntö kuitenkin ohjaa ainespuuta, kuitupuuta, insentiivien kautta biopolttoaineiden raaka-aineeksi.¹

Suomen tulee varmistaa, ettei lainsäädäntö ohjaa kuitupuuta biopolttoaineiden raaka-aineeksi. Kustannus- ja resurssitehokkuus sekä kiertotalousnäkökulma puoltavat jätteiden ja tähteiden käyttöä biopolttoaineiden raaka-aineena. On myös tärkeää varmistaa, ettei biopolttoaineiden edistämistoimilla vääristetä kilpailua puuraaka-ainemarkkinoilla. EU:n uusiutuvan energian direktiivin tarkistamisen osalta Metsä Group viittaa talousvaliokunnalle toimitettuun lausuntoon (17.2.2017, 5/2017 vp).

Pohjoinen hitaasti kasvava ja arvokas puu kannattaa ensisijaisesti jalostaa tuotteiksi, joissa sen erityisominaisuudet hyödynnetään ja joita ei voi tuottaa etelän nopeakasvuisesta puusta. Puun erityisominaisuudet jäävät hyödyntämättä, jos se ohjataan suoraan polttoainekäyttöön, sillä puun polttamisessa käytetään vain sen biohiilisisältö.

Suomen metsäteollisuuden jo toteutuksessa olevat investoinnit lisäävät 2017 loppuun mennessä puunkäyttöä noin 10 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Metsä Groupin Äänekosken biotuotetehtaan valmistuessa Suomen kuitupuutarat ovat taloudellisessa täyskäytössä vuonna 2018 ja metsäteollisuuden tarpeisiin tarvitaan myös tuontipuuta (liite 1).

¹ Ns. ILUC-direktiivi sekä Euroopan komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä.

Kuten myös edellä mainitusta Pöyryn selvityksestä käy ilmi, kuitupuuvarejojen täyskäyttötilanteessa puun energiankäytön tukeminen voi vähentää puun jalostamista tuotteiksi ja johtaa Suomen työllisyyden heikkenemiseen.

Biopolttoainemarkkinan ja sähkö- ja kaasumarkkinoiden kehitys vuoteen 2030 asti

Suomen tulisi laatia päätöksenteon tueksi EU:n ja kansallisen tason vaikutusarviot ja skenaarioanalyysit, joissa tarkastellaan EU:n ja Suomen biopolttoainemarkkinan sekä sähkö- ja kaasumarkkinoiden kehitystä vuosille 2017-2030.

Skenaarioissa tulee huomioida mm. se, että autovalmistajat lisäävät voimakkaasti sähköautojen tarjontaa lähivuosina alenevin hinnoin. Kaasu ja biokaasu ovat monessa maassa laajemmin liikennekäytössä ja niiden käyttö kasvaa myös raskaassa liikenteessä. Euroopan metsien vuotuinen kasvu ei puolestaan riitä kattamaan kuin murto-osan EU:n liikennepolttoainetarpeesta (liite 2) eikä kotimainen puu riitä kattamaan kuin osan strategian esittämästä biopolttoainelisäyksestä Suomessa.

Strategiassa esitetään 30 prosentin jakeluvelvoitetta vuodelle 2030. Tämän myötä Suomi asettautuu eri linjoille biopolttoaineiden politiikkatoimissa verrattuna muuhun Eurooppaan. Komissio on esittänyt liikenteen uusiutuvan energian osuusvelvoitteeksi 6,8 prosenttia ja kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun ala-osuusvelvoitteeksi 3,6 prosenttia vuodelle 2030.

Metsä Group katsoo, että liikenteen päästöjä tulee vähentää kustannustehokkaasti. Lainsäädäntökehikon tulee mahdollistaa kaikkien vähäpäästöisten energiaratkaisujen joustava lisääminen, jotta liikenteen päästövähennys voidaan saavuttaa kustannustehokkaasti sekä ottaen huomioon kokonaisvaikutukset kansantalouteen ja työllisyyteen. Sääntelyllä ei myöskään saa priorisoida tiettyjä teknologioita, sillä liikenteen teknologiat kehittyvät nopeasti. Liian yksipuolinen lähestymistapa voi johtaa ennalta arvaamattomien taloudellisten -, teknologisten - tai kestävyysriskien ottamiseen.

Metsä Group

Ilkka Härmälä

Toimitusjohtaja
Metsä Fibre

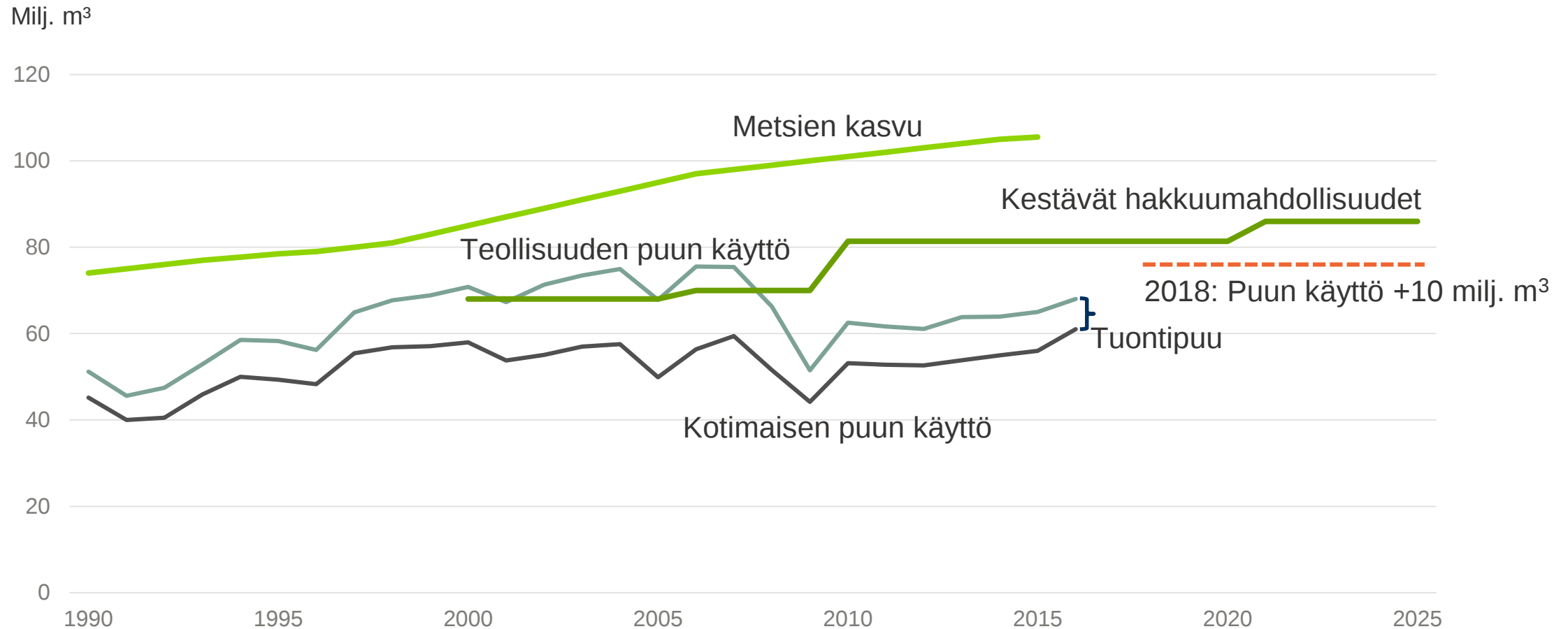
Juha Mäntylä

Metsäjohtaja
Metsä Group

Liite 1: Kotimaisen puun kasvu ja kestävä käytön rajat

Liite 2: Euroopan metsien vuotuinen kasvu ei riitä liikennepolttoaineisiin

Kotimaisen puun kasvu ja kestävän käytön rajat

LÄHDE

Metsäteollisuuden puun käyttö vuoteen 2015: *Luonnonvarakeskus 29.4.2016*

Kotimaisen raakapuun ja tuontiraakapuun käyttö: *SVT, Luonnonvarakeskus 29.4.2016*

Metsien kasvu ja kestävä hakkuumäärä: VMI (Valtakunnan metsien inventointi) 1990-2015, Luonnonvarakeskus

Euroopan metsien vuotuinen kasvu ei riitä liikennepolttoaineisiin

Materiaalitehokkain ja eniten lisäarvoa tuottava materiaalikäyttö on jätetty täysin pois tästä tarkastelusta.

